

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

2023/2024

ZŠ a MŠ, Stráž pod Ralskem, p.o.

Pionýrů 141, Stráž pod Ralskem, 471 27

webové stránky: www.zsstraz.org

e-mail: info@zsstraz.org

telefon: 487 851 504

IČ: 46750088

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

OBSAH

Z ČEHO MPP VYCHÁZÍ?	3
POUŽITÉ ZKRATKY.....	3
ÚVOD	4
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
PROGRAM A JEHO ZAMĚŘENÍ	5
ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU	9
CÍLE	13
OPATŘENÍ.....	13
SEZNAM NABÍZENÝCH KROUŽKŮ	14
SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ	15

Z ČEHO MPP VYCHÁZÍ?

- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j. 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j. 24 246/2008-6
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení Č.j. 2294/2013-1
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č.j. 10 194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních Č.j. 37014/2005-25
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance Č.j. 14 423/99-22
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané Č.j. 25 884/2003-24
- Vyhláška MŠMT č.72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013-1
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže 21 291/2010-28

POUŽITÉ ZKRATKY

- ADHD – porucha pozornosti s hyperaktivitou
- OSPOD – orgán sociálně-právní ochrany dětí
- PPP – pedagogicko-psychologická poradna
- SPC – speciálně pedagogické centrum
- SPU – specifické poruchy učení
- MPP – Minimální preventivní program

ÚVOD

Minimální preventivní program (dále MPP) školy je zaměřený na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem a metod práce se žáky a zapojení celého pedagogického sboru do jeho realizace. Základem preventivní činnosti je systematická práce s kolektivem každé třídy. Cílem preventivního programu školy je předcházet problémům a následkům rizikového chování, minimalizovat jejich negativní dopad, ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v problematice rizikového chování, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti. MPP zasahuje do výchovně vzdělávacího procesu během celého školního roku.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

ZŠ a MŠ ve Stráži pod Ralskem je úplnou školou s prvním až devátým postupným ročníkem, ve dvou paralelních třídách. Objekt školy je umístěn v centru města a je dobře dostupný pro místní žáky. Zároveň je i spádovou školou pro okolní obce (Hamr na Jezeře, Dubnice, Luhov, Břevniště, Noviny p. Ralskem).

Její nevýhodou je skutečnost, že ve městě dochází k migraci obyvatelstva (poměrně často se jedná o romské rodiny, sociálně slabé rodiny a neúplné rodiny, s kterými se obtížně spolupracuje, a to zejména při řešení výukových problémů). V minulém školním roce byl na naší škole patrný také příchod ukrajinských žáků (v souvislosti s krizí na Ukrajině). V posledních letech se ve škole vzdělávají i děti jiných cizích státních příslušníků, které jsou zařazovány do tříd na základě věku a znalosti českého jazyka. Aklimatizace těchto dětí na nový třídní kolektiv probíhá bez větších problémů, ve většině případů tyto děti bývají velmi snaživé. K jejich lepšímu začlenění do kolektivu přispívá i doučování českého jazyku v rámci výuky. Výchovné problémy s nimi nejsou zatím žádné. Na škole jsou vyučováni žáci s SPU, s ADHD, se středně těžkými vadami řeči i s Aspergerovým syndromem, kteří jsou vedeni v SPC Liberec nebo v PPP v České Lípě.

Odloučeným pracovištěm školy je MŠ ve Stráži pod Ralskem. Právní subjektivitu má škola od roku 1993. Areál školy je rozdělen na pět propojených částí: budovu I. stupně, budovu II. stupně, nový pavilon, školní jídelnu se školní družinou. Součástí školy je pak i přilehlá budova s bazénem a dvěma tělocvičnami. V areálu školy se nachází i školní hřiště, upravené venkovní prostory atrií, která jsou využívána v době přestávek nebo k výuce.

V současné době se v přízemí nového pavilonu nacházejí odborné učebny základní školy, ve druhém a třetím patře nového pavilonu má prostory pronajaty Základní umělecká škola V. Snítala Mimoň.

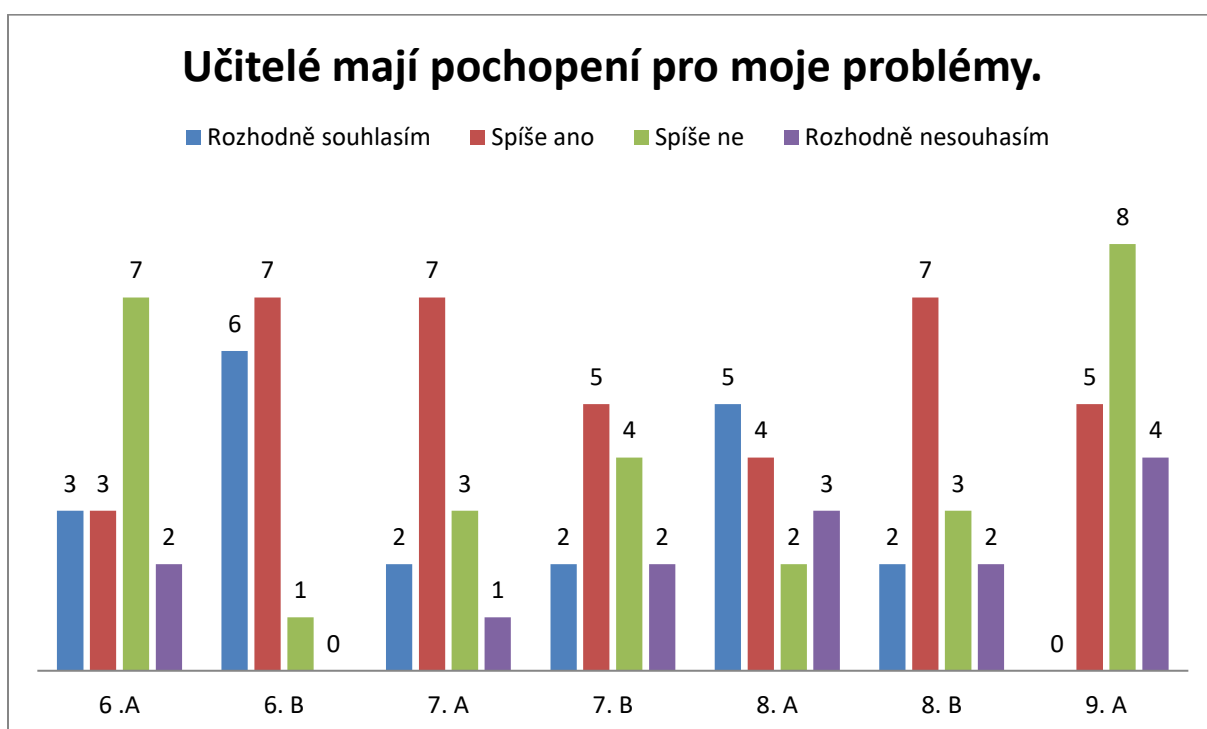
Mezi riziková místa ve škole je nutno zařadit všechny prostory WC, prostor u šaten na 1. stupni a vestibul na 2. stupni, prostor u šaten tělocvičen, šatna u školní jídelny a družiny, prostory pod schodišti a spojovací chodba k novému pavilonu.

PROGRAM A JEHO ZAMĚŘENÍ

Primární prevencí se zabývá metodička prevence Mgr. Petra Janáková a výchovná poradkyně Mgr. Jarmila Hlinčíková. Přes snahu všech zaměstnanců vytvořit příjemné a harmonické prostředí často řešíme nevhodné chování žáků. Zaznamenáváme i nárůst problémů z hlediska sociálně patologických jevů – bližší specifikace viz níže v přehledu jednání s žáky a rodiči.

Po pandemii covidu jsme zaznamenali zhoršení pracovních návyků u žáků, spousta z nich si neplní své povinnosti. Setkáváme se s nárůstem počtu zameškaných hodin, týká se to především vyšších ročníků. Řešila se také účast žáků na hodinách tělesné výchovy – někteří se stále omlouvali a necvičili.

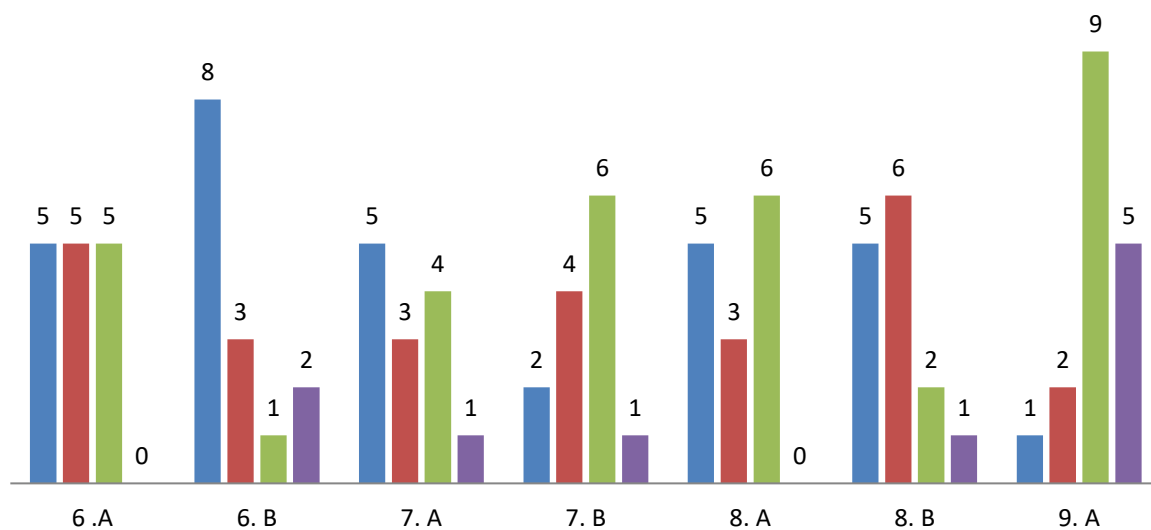
V pololetí školního roku 2019/2020 bylo provedeno na 2. stupni (celkem v 7 třídách) dotazníkové šetření. Cílem bylo zjistit, jak se žáci ve škole cítí. Zde jsou vybrané výsledky. Dále je na ně odkázáno v cílech MPP:

Ze získaných odpovědí je zřejmé, že více než polovina žáků hodnotí pozitivně přístup učitelů ke svým problémům. Pouze 14 % dotazovaných rozhodně nesouhlasilo s tímto výrokem, což považujeme za poměrně malé číslo, nicméně i tak bychom se chtěli zaměřit na zlepšení důvěry mezi žákem a učitelem. Naším cílem je, aby se žáci nebáli v případě potřeby svěřit s problémem svým či problémem některého ze spolužáků.

Mám radost ze svých školních úspěchů.

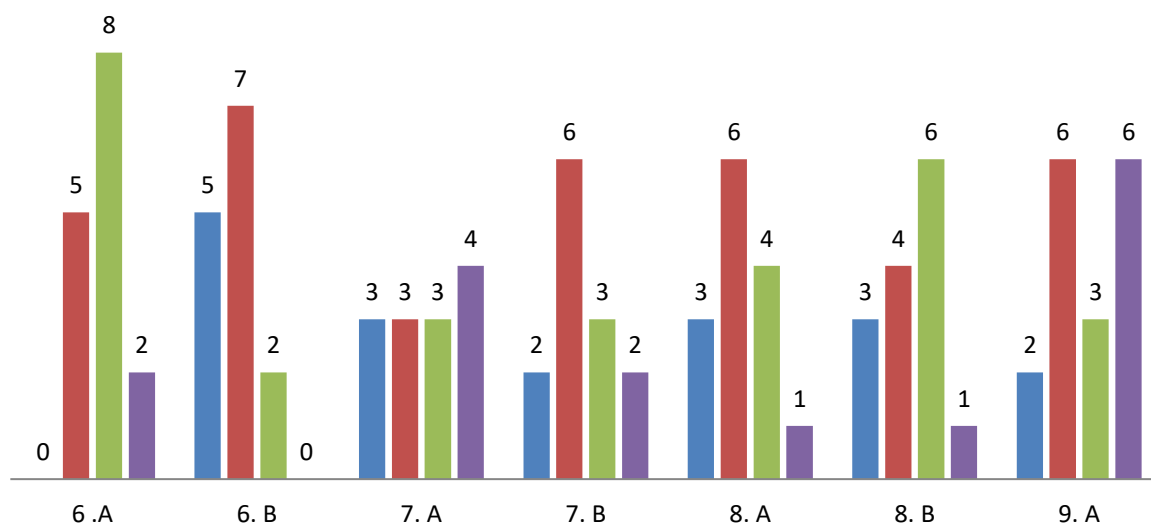
■ Rozhodně souhlasím ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Rozhodně nesouhlasím

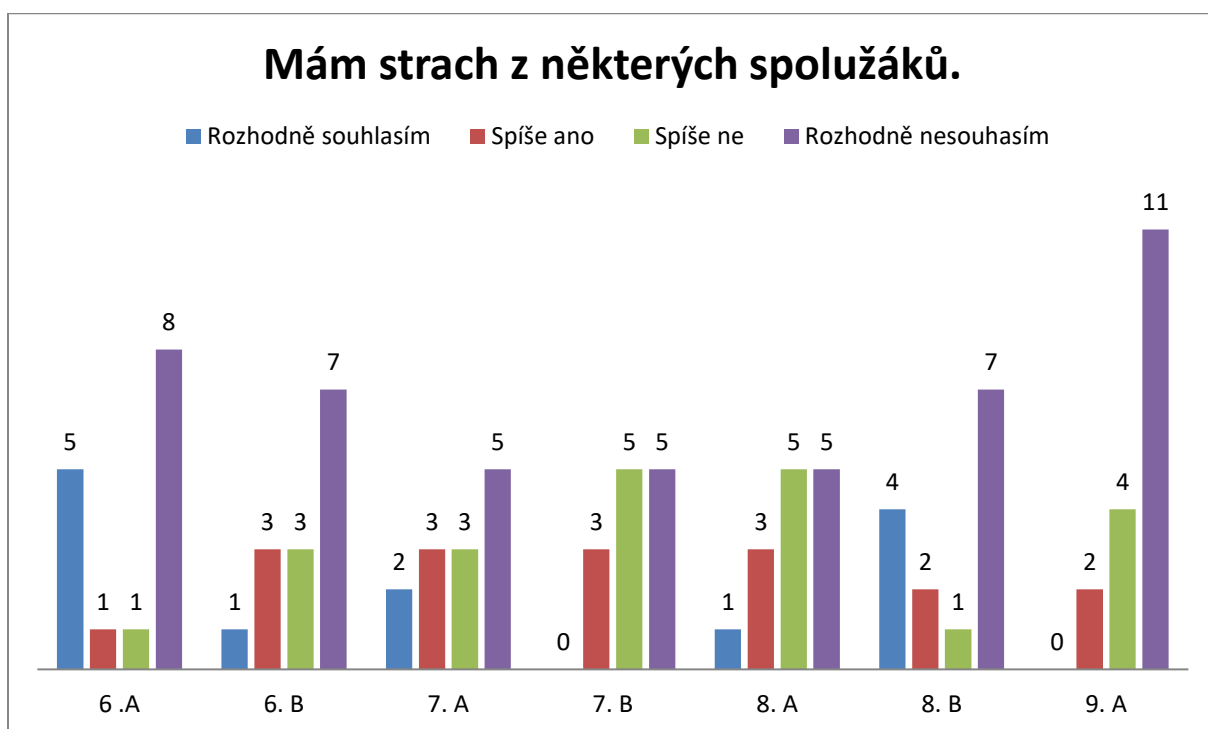
Úspěch ve škole je jedním z hlavních motivačních prvků do budoucna. Z dotazníku vyplývá, že pouze 10 % žáků není spokojeno se svými školními úspěchy.

Se spolužáky se navzájem uznáváme.

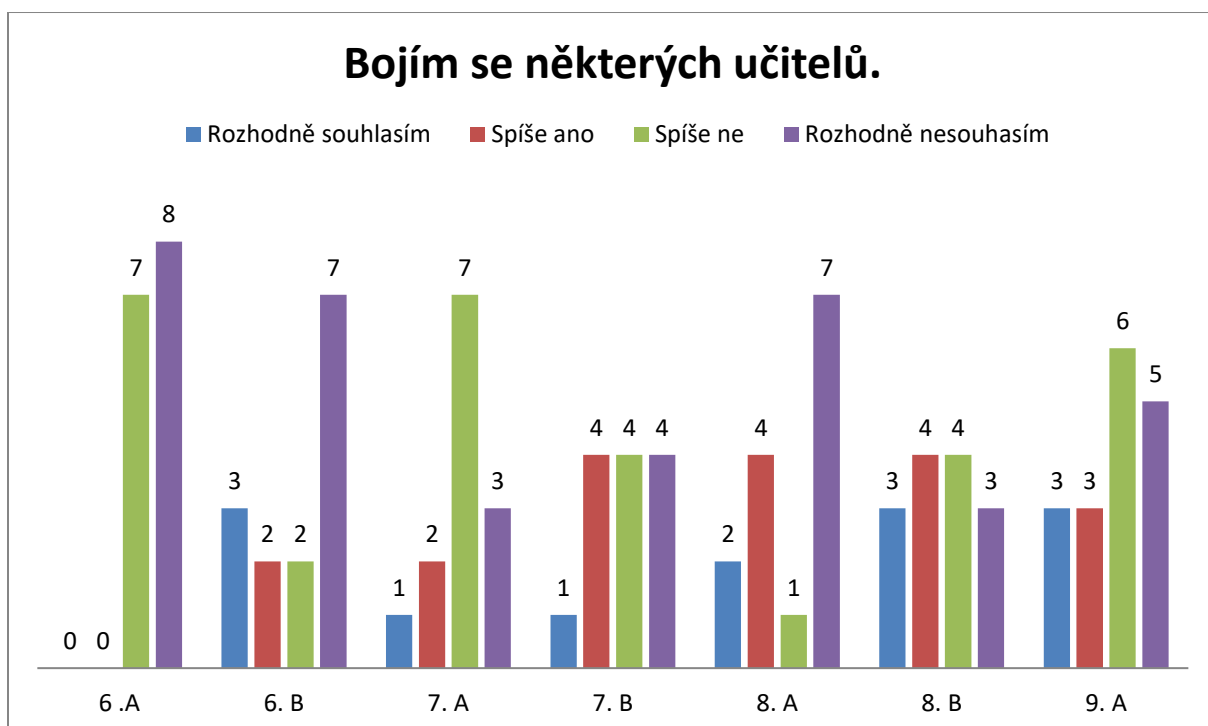
■ Rozhodně souhlasím ■ Spíše ano ■ Spíše ne ■ Rozhodně nesouhlasím

V současné době dochází často k menším či větším potyčkám mezi spolužáky, ale i tak nadpoloviční většina dotázaných žáků hodnotí dobře vzájemné vztahy. Touto problematikou se stále zabýváme, cílem je zaměřit se na zlepšení vzájemných vztahů mezi žáky.

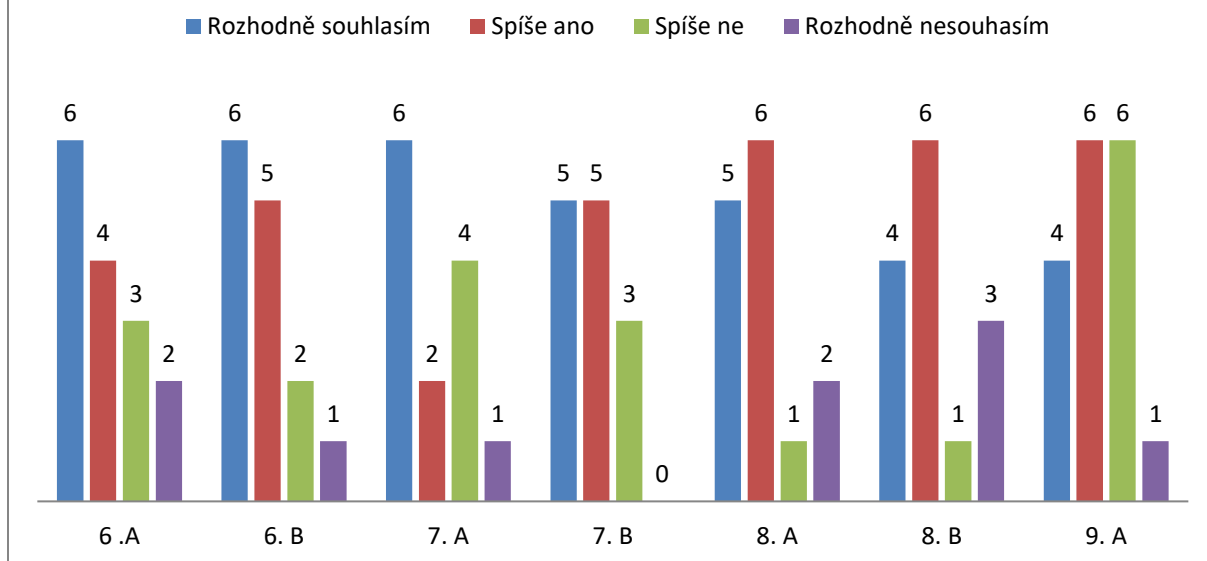

30 % dotazovaných žáků odpovědělo, že má strach z některého jiného žáka školy, proto máme zvýšené dohledy na rizikových místech školy. Situací se budeme dále zabývat.

Důvěra mezi učitelem a žákem je jedním z nejdůležitějších aspektů pro dobré klima ve škole. Skoro 70 % žáků nemá obavy z pedagogů, což přispívá k budování vzájemné důvěry. Touto problematikou se průběžně zabýváme.

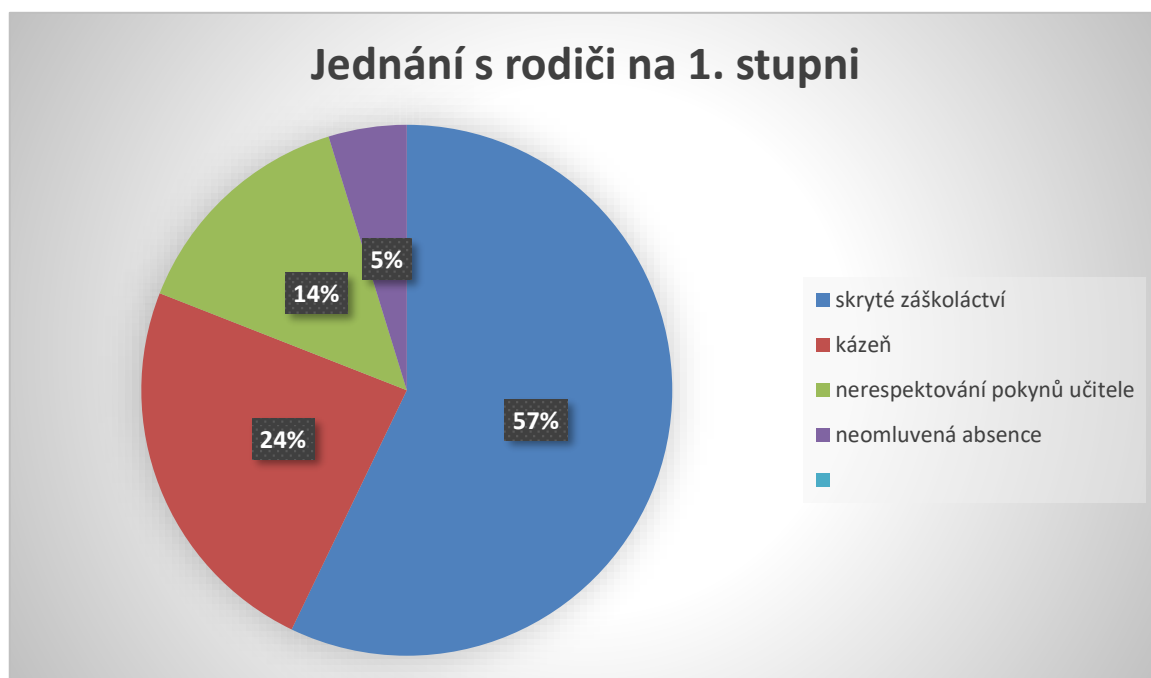
Učitelé mi pomáhají při řešení problémů ve škole.

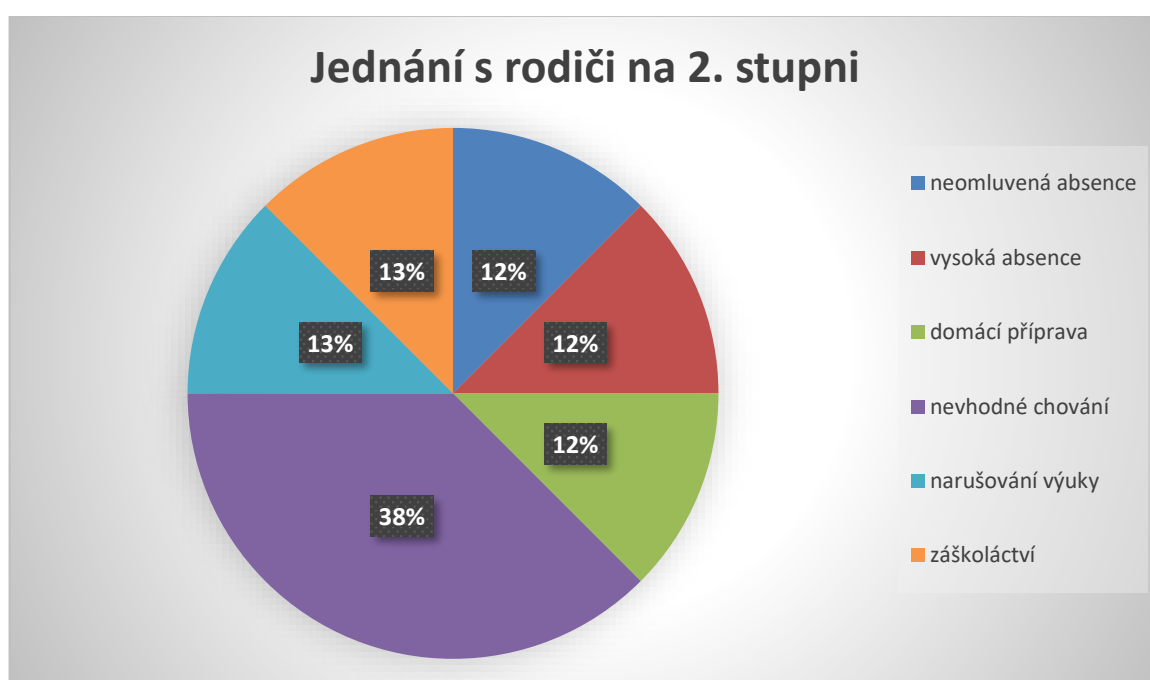
Toto tvrzení je velmi podobné předcházejícímu a opět z něj vyplývá, že většina žáků (70 %) nemá obavy s učitelem řešit své problémy.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

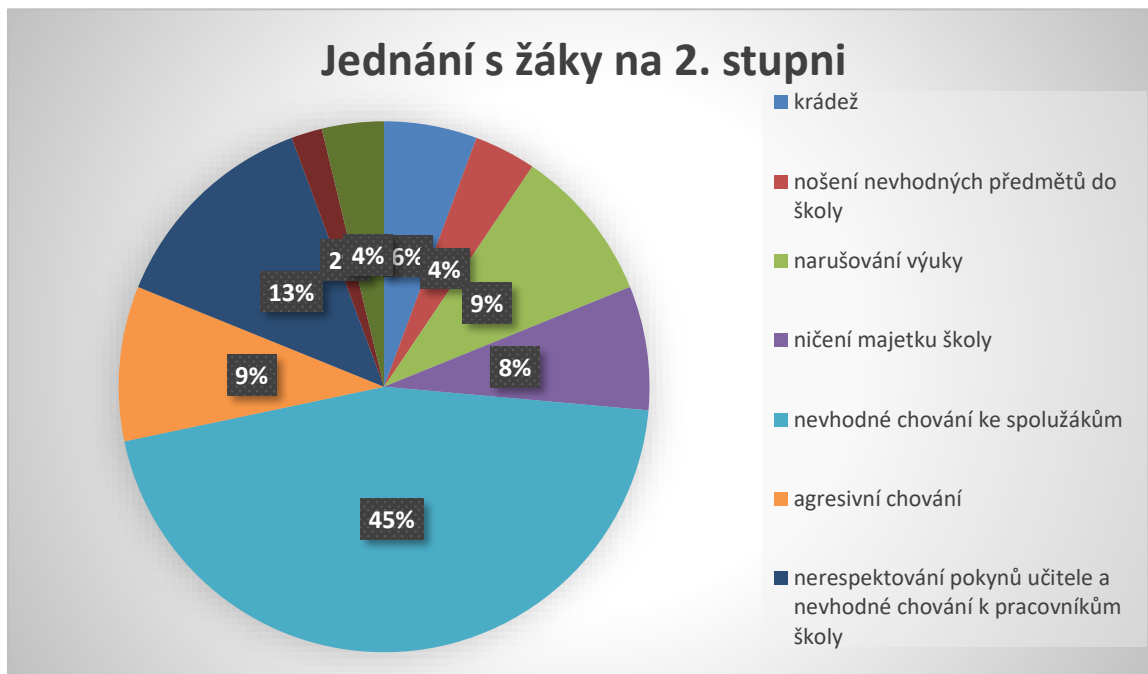
V loňském školním roce proběhla následující jednání:

Jednání s rodiči žáků prvního stupně proběhlo celkem 21, vše bylo vyřešeno domluvou. Je zde patrný velký nárůst skrytého záškoláctví, které bylo řešeno i s někým i opakovaně. Rodiče omlouvají své děti a podporují je tak v neúčasti na školním vyučování. S některými rodiči bylo řešeno více věcí současně – např. kázeň v hodině a také nerespektování pokynů učitele.

Jednání s rodiči žáků na druhém stupni proběhlo celkem 13. Většina dětí měla kombinaci více prohřešků. Nejčastější kombinací bylo nejen narušování výuky, ale zároveň nevhodné chování ke spolužákům. Letos bylo řešeno také ničení majetku školy.

Jednání s žáky proběhlo v letošním školním roce 2022/2023 celkem 54. Nejčastějším problémem je nevhodné chování ke spolužákům. Některé děti měly problémů více najednou.

Na prvním stupni se řešilo nevhodné chování ke spolužákům celkem čtyřikrát, jednou se řešila krádež, jednou nevhodné chování k učiteli a se dvěma dětmi se řešilo zneužití složek IZS. Celkem proběhlo těchto osm jednání.

Jako každý školní rok se metodik prevence, výchovný poradce, vedení školy i všichni učitelé snažili eliminovat rizikové chování a společensky nežádoucí jevy. Snahou všech bylo tyto jevy nejen odhalovat, ale především minimalizovat a řešit.

Tento školní rok také probíhaly třídnické hodiny, které byly zařazeny do rozvrhu 1x za měsíc.

Při prezenční výuce se dodržovala opatření k zajištění bezpečnosti: dohledy na chodbách, v jídelně, ve vestibulu školy a ve venkovních atriích.

Každá třída si na začátku roku tvořila pravidla třídy, kterými se měla celý školní rok řídit. U tvorby pravidel byl třídní učitel. Každý ze zaměstnanců školy měl dohlížet na dodržování těchto pravidel a na dodržování školního řádu.

Šesté ročníky tato pravidla tvořily na adaptačním kurzu, který absolvovaly začátkem září. Cílem kurzu bylo především stmelení kolektivu a taktéž poznávání se s třídním učitelem. Kurz nebyl zaměřen pouze na sociální aspekty, ale také se zde sportovalo a zapojena byla taktéž pěší turistika.

Prevence sociálně patologických jevů je řešena v některých předmětech. S některými žáky probíhaly individuální pohovory. K některým kázeňským problémům byl přizván i zákonný zástupce žáka. Se zákonnými zástupci se řešila také neomluvená absence. Některé případy skončily i na OSPOD.

Na podzim roku 2022 se řešily kázeňské problémy ve třídě 4.B, kde byl problém především kvůli jednomu chlapci. S dětmi bylo sepsáno několik jednání, byla pozvána matka chlapce a ve třídě působila také společnost Maják o.p.s., která zde vedla intervenci.

Dalším preventivním působením na děti v 1. a 2. třídách byl výchovný koncert.

V rámci prevence se také 6.ročníky účastnily praktické ukázky první pomoci pod vedením zkušeného záchranáře. Školitel jim řekl základní informace, jak mohou někomu druhému zachránit život. Součástí dne byla praktická ukázka různého zdravotnického materiálu, řeč byla také o mobilní aplikaci „Záchranka“ a nechyběla ani praktická zkouška masáže srdce. Zbytek druhého stupně byl proškolen v loňském školním roce.

Žáci osmých ročníků se zúčastnili přednášky na téma „Sexuální výchova“. Přednáška probíhala zvlášť pro chlapce a zvlášť pro dívky.

Proběhlo několik objednaných programů pro děti – ve 3. třídách absolvovaly program „Bud' kamarád“, aby věděly, jak se mají chovat k ostatním a neposmívat se nikomu za nějakou odlišnost. 2. třídy měly objednaný program „Zdravé tělo“, aby si už od mladšího školního věku uvědomovaly důležitost stravy a sportu. Naopak 8.A si tuto věc měla uvědomit při programu „Na netu“ – bylo to nejen o zdravém životním stylu, ale také o času, který tráví mladá generace na telefonech a počítačích.

Po covidové pauze se opět konal program „Hrou proti AIDS“ na Obchodní akademii v České Lípě, kam jsme jeli s 9.ročníky. Smyslem celého dopoledne je uvědomění si rizika nákazy touto chorobou a také možnosti prevence a ochrany.

V březnu se taktéž na Den učitelů po delší odmlce konalo setkání metodiků prevence v České Lípě, kde byla představena škála různých témat od Policie ČR, společnost Maják a další.

Každoročně se prevence odehrává i na dopravním hřišti v České Lípě, kam vždy jezdí 4. ročníky naší školy, aby se učily bezpečnosti na silnicích a v provozu.

První třídy absolvují preventivní program „Veselé zoubky“, který finančně podporuje DM drogerie, která zároveň nechává dětem malé balíčky s pomůckami na čištění a omalovánky. Děti jsou poučeny, jak se správně mají starat o své zuby.

Ke konci školního roku se na naší škole konaly přednášky od společnosti MP Education. Šesté ročníky byly přítomny na programech o dospívání. Třídy se rozdělily na dívky a chlapce. Dívky absolvovaly program „Dospívám aneb život plný změn“ a chlapci byli přítomni na programu „Na startu mužnosti“. Všichni se dozvěděli nejen o úskalích dospívání, ale také o problémech druhého pohlaví a řeč přišla i na těhotenství a líbení se druhému pohlaví. Třetí a čtvrté třídy se účastnily programu „Na světě nejsi sám“ kvůli uvědomění si sebe sama a aby věděly, že se musíme chovat ohleduplně ke svému okolí.

V červnu se také celý první stupeň a šesté ročníky účastnily krátkého programu „Tonda obal na cestách“, který se zaměřuje na třídění odpadu, na které jsme se jako škola zaměřili i během projektových dní ke Dni Země.

V tomto kalendářním roce bylo zažádáno o dotaci z grantového fondu Libereckého kraje na prevenci na rok 2023. Škola obdrží dotaci až ve výši 30.000,-. Peníze jsou určeny na preventivní programy, které se budeme snažit i nadále na škole realizovat. Součástí projektu je také zdravotní výchova a její základy a jsou zde i finanční prostředky na nákup edukačních karet, které budou od září využívány nejen v třídnických hodinách. Některé z výše zmíněných preventivních programů byly realizovány ještě díky penězům z dotace na rok 2022.

Na základě analýzy situace ve škole a dotazníkového šetření se chceme zaměřit na tyto oblasti:

CÍLE

1. Vychovat z žáků slušné občany:

- pomáhat si navzájem
- slušně se vyjadřovat
- nebát se říct pravdu
- řešit problémy slušnou formou

2. Předcházet rizikovým jevům v chování žáků:

- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky)
- záškoláctví
- šikana, násilí
- rasismus a xenofobie
- kriminalita, delikvence, vandalismus

3. Nabídnout žákům nejrozumnější formy trávení volného času a tím:

- omezit časový prostor, který věnují nežádoucím činnostem
- dokázat, že člověk se může bavit i bez použití povzbuzujících prostředků

4. Rozpoznat a zajistit včasnou intervenci v případech:

- ohrožování výchovy mládeže, záškoláctví
- týrání a zneužívání dětí

OPATŘENÍ

K dosažení cílů MPP přispívají i následující opatření:

- třídní pravidla
 - na začátku roku si třída společně stanoví pravidla, kterými by se měl celý kolektiv řídit
 - v případě nedodržování se s pravidly nadále pracuje pod vedením třídního učitele
- třídnické hodiny
 - od 2. do 9. ročníku probíhají od září dle potřeby, ale minimálně jednou měsíčně, v 1. ročníku probíhají od 2. pololetí
 - v rámci třídnických hodin si žáci se svým třídním kolektivem mohou promluvit o problémech, které je v rámci třídy trápí, utužují kolektiv
 - třídní učitelé tak mohou průběžně sledovat vztahy v třídních kolektivech, aby byla zajištěna včasná diagnostika a intervence při vzniku šikany, v případě potřeby spolupracují s ostatními vyučujícími, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, popř. pracovníkem z PPP
- *další aktivity – programy pro kolektivy tříd, společné akce, výlety, projektové dny,...*

- náplní třídnických hodin mohou být tato témata:
 - způsob chování a komunikace v různých životních situacích
 - řešení neshod mezi spolužáky nenásilným způsobem
 - vhodné a nevhodné zdravotní návyky
 - spolupráce ve skupině a přebírání zodpovědnosti za společné úkoly
 - mezilidské vztahy
 - respektování odlišných názorů, zájmů lidí a způsobu jejich chování a myšlení
- školní parlament
 - podpora aktivit organizovaných samotnými žáky, ale i učiteli – soutěže, akce, přednášky, výchovné pořady
- příprava a realizace tematicky zaměřených projektů
- konzultační hodiny pro rodiče a žáky
- mimoškolní aktivity
- spolupráce s Policií ČR a zřizovatelem školy
- dohledy učitelů během přestávek a volných hodin na chodbách, ve vestibulu školy a ve školní jídelně, před vyučováním při příchodu žáků u šaten.
- Školní program proti šikanování (externí příloha MPP)
- Krizový plán školy (externí příloha MPP)

V případě potřeby mají žáci možnost se svěřit se svými problémy třídnímu učiteli, výchovnému poradci, metodikovi prevence, nebo využít schránek důvěry, které jsou umístěné na I. i II. stupni.

SEZNAM NABÍZENÝCH KROUŽKŮ

Na začátku školního roku je pro žáky připravena nabídka kroužků (např. gymnastika, atletika) vedených pedagogy školy, která se řídí možnostmi pedagogických pracovníků školy a zájmem žáků. Minimální počet pro zahájení činnosti kroužku je 7 žáků. Snahou je, aby poplatek za kroužek na pololetí byl co nejnižší, aby se do jejich činnosti mohlo zapojit co nejvíce žáků školy. Seznam kroužků je uveden na webových stránkách školy www.zsstraz.org (Pro žáky)

Mimo tuto nabídku mohou žáci školy navštěvovat aktivity v rámci ZUŠ, popřípadě další aktivity, které pořádají různé organizace ve městě.

SPOLUPRÁCE S RODIČI ŽÁKŮ

V září všichni rodiče obdrží informace o organizaci školního roku, jejichž součástí jsou i nejdůležitější telefonní čísla, odkazy na e-mailové adresy školy, ale i některé emailové adresy odborných zařízení. Stejně informace jsou umístěny i na webových stránkách školy a na nástěnce výchovného poradce společně s doporučením, jak se zachovat, zjistí-li u svého dítěte závislost. Prostřednictvím školního řádu jsou rodiče informováni o postupu školy v případě zjištění výskytu zneužívání návykových látek, násilí, šikany, neomluvené absence žáků.

Při škole je zřízena devítičlenná školská rada, jejímiž členy jsou 3 zástupci zřizovatele, 3 pedagogové a 3 zástupci z řad rodičů. Dále je zřízeno Sdružení rodičů a přátel školy, z. s., které spolupracuje a vede potřebná jednání s vedením školy. Z příspěvků žáků jsou hrazeny aktivity určené pro žáky školy i pro veřejnost, přispívá se i na vybavení kabinetů školy i školní družiny.

Přístup do školy pro rodiče je pouze po domluvě. V budově školní jídelny a školní družiny byl loni instalován komunikátor s videotelefonem s možností vidět osobu, která chce vstoupit do školy tímto samostatným a odděleným vchodem. Tento systém už je též u hlavního vchodu do školy a je používán, když není nikdo přítomen na vrátnici školy (především v odpoledních hodinách).

Rodiče mají právo školu kdykoli navštívit, musí se však nahlásit na vrátnici či v ředitelně školy. Po vzájemné domluvě s učiteli se mohou zúčastnit výuky. Rodiče jsou zváni na významné akce školy.

Informace o výsledcích vzdělávání dostávají rodiče prostřednictvím žákovské knížky, informačního systému Bakaláři, na třídních schůzkách a při individuálních konzultacích. Další informace mohou rodiče získat na webových stránkách školy www.zsstraz.org.

Zpracovala: Mgr. Jarmila Hlinčíková, Mgr. Petra Janáková

Ředitelka školy: Mgr. Bedřiška Rychtaříková

Školní rok: 2023/2024